

Do kraja godine većina turističkih agencija neće postojati

<https://nova.rs/vesti/biznis/do-kraja-godine-vecina-turistickih-agencija-nece-postojati/>

Za sada je samo dvadesetak od ukupno 400 turističkih agencija dobilo zeleno svetlo osiguravajućih kuća da uplati polisu osiguranja, bez koje agencije ne mogu da dobiju licencu za rad. Međutim, upozorava za Nova.rs predsednica Udruženja turističkih agencija Srbije (UTAS) Marija Matijević, ponuđena cena je toliko velika da će samo retki to moći sebi da priušte. Matijević kaže i da će od novembra u ovom sektoru početi masovna otpuštanja, a, ukoliko država ništa ne učini, zanimanje turističkog radnika u Srbiji će - nestati.

Matijević kaže za Nova.rs da su do sada tri osiguravajuće kuće – Globos, Dunav i Triglav, ponudile određenim turističkim agencijama polise osiguranja. Ponudu je, kako kaže, dobilo oko 20 od ukupno 400 turističkih agencija.

Kako kaže, među onima koji su dobili “zeleno svetlo” ima i većih i manjih agencija.

Bivši potpredsednik Vlade i ministar trgovine, turizma i telekomunikacija Rasim Ljajić prethodno je rekao da su osiguravajuće kuće u ponedeljak počele da izdaju polise osiguranja turističkim agencijama, čime je odblokirana procedura za izdavanje licenci.

“Osiguravajuće kuće će na osnovu bilansa poslovanja i procene rizika za svaku pojedinačnu agenciju, nastaviti ovaj proces, ali je to sada stvar poslovnog odnosa između osiguravača i organizatora putovanja”, naveo je Ljajić.

Predsednica UTAS-a kaže da su članice udruženja, na čijem je čelu, većinski bile osigurane kod Dunava, Triglava, Milenijuma i Sava, kao i da bi sa povratkom poslednja dva osiguravajuća društva situacija mogla da se popravi.

“Očekujemo da se Milenijum i Sava do kraja nedelje izjasne da li će raditi, i na koji način – koja će biti cena polise, i da li će ih nuditi na tri meseca, godinu dana, ili neki treći period”, kaže ona.

To međutim, mnogim turističkim agencijama ništa neće značiti, jer su polise toliko visoke da neće moći da se osiguraju.

“Polisa za najmanje agencije iznosi 8.000 evra godišnje, a za najveću 18.000 evra, na šta se dodatno plaća porez”, kaže Matijević.

Poređenja radi, za sve manje agencije se do 2018. godine cena polise kretala od 500 do 700 evra, da bi krajem 2018. taj iznos skočio na 2.500 evra.

To je bila cena polise koje su male agencije platile i početkom ove godine, samo što njeno trajanje nije bilo godinu dana, već svega devet meseci.

“Mizeran je broj onih koji su u stanju da plate tako visoke polise. Za male agencije su i nameti od 2.500 evra bili preveliki, a namet od 8.000 evra bi i pod normalnim uslovima poslovanja bio potpuno neprihvatljiv”, kaže predsednica UTAS-a.

Od novembra počinju masovna otpuštanja

Matijević tvrdi da agencije svakog meseca plaćaju dažbine, a prihode gotovo da i ne ostvaruju zbog čega će, ako uskoro ne dobiju ozbiljniju pomoć države, većina otići “pod ključ”.

“Očekuju se jako velika otpuštanja od 1. novembra, jer se stižu uslovi za to posle prve pomoći države. Tu pomoć su skoro svi u turizmu uzeli, jer su se nadali da će se nešto promeniti i da će od sezone ipak nešto biti”, kaže ona i dodaje:

“Ako se ništa ne promeni, mislim da će se do kraja godine većina agencija zatvoriti. Ako naša problematika ne bude postojala na višoj razini, nestaće ceo sektor, nestaće zanimanje turističkog radnika.”

Napominje da bi država o tome trebalo da misli jer i turistički radnici predstavljaju svojevrsne ambasadore zemlje, koji između ostalog dovode strane turiste u Srbiju.

Smatra da bi od osiguravajućih kuće bilo u redu da spuste cene polisa, kao i da smanje cenu za narednu godinu, ali najvažniju pomoć očekuje od države.

“Nama je u ovom momentu dugo tražena sektorska, bespovratna pomoć najpotrebnija. Takođe apelujemo da krediti koji su nam odobreni kod Fonda za razvoj budu realizovani barem u roku od 30 dana. Imamo slučajeve gde su ljudi predavali i nemaju odgovor već tri, četiri, pa čak i pet meseci”, poručuje ona.

Nada se, kako kaže, da će “poslednji vapaj” turističkih radnika neko i čuti.

Traženjem fiskalnog računa vlast poručuje da nema novca

<https://nova.rs/nova-rs-emisije/trazenjem-fiskalnog-racuna-vlast-porucuje-da-nema-novca/>

Ministar finansija Siniša Mali izjavio je da nagradna igra "Uzmi račun i pobedi 2020" predstavlja deo "sveobuhvatne borbe protiv sive ekonomije" i da su građani poslali preko 65.000 koverata. Međutim, da li je to dovoljna mera kako bi se punio budžet i jesu li građani dužni da rade posao države u prilogu iz emisije "Među nama" govore preduzetnik Milan Knežević i urednica portala "Nova ekonomija" Ivana Pavlović.

U vremenu kada nas sa vrha države ubeđuju da nikad nismo više rasli, pitanje je da li nam pozivom da od prodavaca tražimo fiskalni račun, vlast poručuje da u kasi nema dovoljno novca?

“Država nam poručuje, pre svega, da postoji ogroman obim crnog tržišta i da ono uopšte nije sanirano, to je jedno. Drugo, velik deo tih računa obuhvata već legalan promet”, smatra preduzetnik Milan Knežević.

Problem efikasnosti je, prema njegovim rečima, što bi bilo dobro da ti računi dolaze sa buvljih pijaca, sa mesta gde se ne kuca nijedan račun.

“Ali, ako neko preda 10 računa za 10 žvaka ne verujem da će to poboljšati prihode”, kaže Knežević.

Urednica portala “Nova ekonomija” Ivana Pavlović smatra da je ova nagradna igra kao jedna marketinška igračka koja treba da pomogne više građanima da uzimaju i traže račun i eventualno maloprodaji da se poveća promet, jer će ljudi malo više kupovati.

Međutim, to zahteva ozbiljnost poreskih organa na drugim poljima, a to znači stroža kontrola, bolja naplata poreza itd, kaže Pavlović.

Pored poziva građanima da prijavljuju one koji ne izdaju fiskalne isečke, novi – stari ministar finansija najavljuje i donošenje novog zakona o fiskalizaciji, koji bi trebalo da bude sistemsko rešenje u borbi protiv sive ekonomije.

“Ovo je samo šminkanje mrtvacu, pokušaj da se ispolji neka namera da će se država boriti, ali se neće boriti”, kaže Knežević.

“Crno tržište je sistemski problem zemlje u kojem se obrće oko 30 odsto BDP-a, što slovima i brojevima iznosi oko 12 milijardi evra”, rekao je on, dodajući da ne postoji politička volja da se crno tržište sanira iz dva razloga.

Jedan su ogromni interesi i enorman novac koji se vrti u zonama crnog tržište, a drugi je što je to jedan deo socijalnog programa koji relaksira vladine obaveze da sanira ljude koji su ostajali bez posla i koji ništa ne rade, ističe Knežević.

“Stanje nije dobro i kriza, koja nas očekuje do kraja ove i naredne godine biće verovatno gora nego ona koju mnogi pamte iz 2009. godine. zato što je jako teško predvideti u kom smeru će se kretati privredna aktivnost u zavisnosti od mera koje Vlada Srbije bude preduzimala kad je reč o mogućim zabranama i ograničenjima biznisa zbog aktuelne pandemije”, upozorava Pavlović.

Dobra organizacija je pola posla, pa se zato sagovornici televizije Nova S slažu da viškovi u budžetu nisu dobri, jer ukoliko postoje, to je loše planiran budžet. Manjkovi su još gori jer niste planirali prihode. Tako da, kad neka Vlada ima viška u budžetu ili ne zna da planira ili ne zna gde troši.

Objašnjenje novih poreza: Ne plaćáš ako u šupi držiš traktor

<https://nova.rs/vesti/biznis/objasnjenje-novih-poreza-ne-placas-ako-u-supi-drzis-traktor/>

Za sve što nam služi za proizvodnju hrane - svinjci, kokošinjci, pušnice, ambari, objekti za traktore, za stočnu hranu - bićemo oslobođeni poreza na imovinu, dok će se na ostale objekte koje građani imaju u dvorištu - šupe za ogrev, kotlarnice, bunare, golubarnike, podrume, cisterne, bazene - porez plaćati kao na garaže. Ovo proizilazi iz odgovora Ministarstva finansija na pitanja portala Nova.rs, u vezi sa promenama koje od iduće godine donose izmene Zakona o porezima na imovinu.

“Pod pretpostavkom da se predložene odredbe usvoje, obveznici poreza na imovinu koji ne vode poslovne knjige – što znači i građani – neće plaćati porez na imovinu na objekte namenjene za primarnu poljoprivrednu proizvodnju. To su, na primer, svinjci, kokošinjci, ambari, pušnice”, ističu u Ministarstvu finansija.

Ovde, međutim, postoji jedno ograničenje – ako su ove objekte trajno ustupili drugima radi zarade, porez će – platiti.

Naime, uslov za oslobođenje od plaćanja poreza je, kako navode u Ministarstvu – da te objekte nisu ustupili drugom licu radi ostvarivanja prihoda na period koji u toku 12 meseci traje duže od 183 dana. To se, prema zakonu, smatra trajnim ustupanjem drugom licu.

“Dakle, ovi objekti jesu, a i dalje su predmet oporezivanja, ali se porez neće plaćati već će se ostvarivati poresko oslobođenje”, navode u Ministarstvu.

Za šta služi šupa

Za razliku od objekata koji, praktično, služe za proizvodnju hrane, u okviru dvorišta i okućnica postoje i drugi, kako ih zakon definiše – pomoćni objekti.

Na njih će građani, sudeći po odgovoru Ministarstva finansija – morati da plate porez, odnosno, ne mogu da dobiju poresko oslobođenje osim ako im namena nije opet pomenuta – primarna poljoprivredna proizvodnja.

“Članom 12. Zakona o porezima na imovinu propisana su poreska oslobođenja po više osnova, tako da se u svakom konkretnom slučaju utvrđuje da li za objekat postoji osnov za poresko oslobođenje. Kada su u pitanju objekti koje nazivate šupama, pitanje je njihove namene iz koje proizlazi da li se za njih ostvaruje poresko oslobođenje. Primera radi, ako su to objekti za smeštaj mehanizacije za poljoprivredu, repromaterijala, smeštaj i čuvanje gotovih poljoprivrednih proizvoda, tada građani na njih neće plaćati porez jer je reč o objektima namenjenim za primarnu poljoprivrednu proizvodnju. Ako je reč o šupama za smeštaj automobila – oporezuju se kao garaže”, ističu u Ministarstvu finansija.

Kad se plaća porez, koliko se plaća

Kotlarnice, šupe za ogrev i drugi pomoćni objekti za koje obveznici ne dobiju poresko oslobođenje, po novom nacrtu zakona će se svrstati u istu grupu sa garažama.

“Predloženo je da se ti objekti razvrstaju u istu grupu sa garažama (koje su takođe vrsta pomoćnih objekata), čime bi se poreski teret za ove nepokretnosti smanjio. Naime, porez bi se utvrđivao množenjem poreske osnovice (njihove korisne površine izražene u kvadratnim metrima i prosečne cene garaža i pomoćnih objekata u zoni) i poreske stope”, pojašnjavaju u Ministarstvu finansija.

Ministarstvo ukazuje da se ovi objekti po trenutnom zakonu razvrstavaju u istu grupu kao i objekti u čijoj su funkciji – ili kuće za stanovanje ili poslovne zgrade.

“Pod pretpostavkom da je reč o pomoćnim objektima za koje nema osnova za poresko oslobođenje, oni su se do sada razvrstavali u istu grupu kao objekti u čijoj su funkciji i porez se za njih utvrđivao množenjem poreske osnovice (njihove korisne površine izražene u kvadratnim metrima i prosečne cene odgovarajuće vrste objekata u zoni u koje su razvrstani: kuće za stanovanje ili poslovne zgrade) i poreske stope”, ističu u Ministarstvu.

Prosečne cene utvrđuju opštine i gradovi na osnovu prometa odgovarajuće vrste nepokretnosti u svakoj zoni.

“Napominjemo da predloženim izmenama Zakona nije proširen predmet oporezivanja, niti su ukinuta postojeća poreska oslobođenja. Naprotiv, smanjen je poreski teret za pomoćne objekte i prošireno poresko oslobođenje na objekte za primarnu poljoprivrednu proizvodnju i u slučaju kad obveznik poreza – građanin nije obveznik poreza na dohodak građana na prihode od poljoprivrede i šumarstva”, ističu u Ministarstvu finansija.

STARTIT.RS/NOVA.RS

Frienseru zaračunali poreze za četiri godine s kamatama

<https://nova.rs/vesti/biznis/frilenseru-zaracunali-poreze-za-cetiri-godine-s-kamatama/>

Od objave saopštenja Poreske uprave, frienseru koji su primali uplate iz inostranstva su u neizvesnosti šta ih čeka. Nadležni poručuju kako je to bio lep potez PU, s obzirom na to da je na vreme obavestila friensere da se sami prijave. Međutim, u slučaju ovog friensera je sve počelo još u junu, kada su nadležni imali sve njegove izvode iz banke.

Juče mu je stiglo rešenje. Kako kaže, uložio je žalbu tražeći da mu bar priznaju da je pravio autorska dela, s obzirom na to da radi na kreiranju mobilnih igara, ali mu ni to nisu priznali, tako da će mu poreska osnovica biti mnogo veća. Odnosno, umesto na 66 odsto, sve poreze i doprinose će plaćati na 80 odsto zarade.

Prema računici koja se nalazi u njegovom rešenju, potrebno je da plati 20 odsto poreza, 25,5 za PIO i 10,3 procenta za zdravstveno, što su sve propisane dažbine za uplate iz inostranstva, koje se računaju kao prihod.

„Na sve to idu nenormalne kamate. U mom slučaju, za 2017. godinu dodaju skoro 40 odsto za kamate. Sve u svemu, rok za plaćanje mi je 15 dana. Imam pravo i na žalbu, ali ona ne zaustavlja izvršenje”, kaže sagovornik, koji svoje klijente nalazi preko Upworka.

On još uvek nije uputio zahtev za da reprogramira dug, jer mu je rešenje stiglo juče, ali za sada kao izlaz vidi to da ga to otplaćuje na rate. Međutim, plaši se da ako reprogram bude samo dve

godine, to bi značilo da će on svakog meseca morati da plaća oko 3.000 evra, kako bi namirio sve zaostale dugove sa kamatom.

Kako kaže, ima osećaj da ga je država proglasila kriminalcem i stvorila utisak u javnosti da ljudi poput njega leže na milionima, što nema veze s realnošću. Zato nismo izneli njegove lične podatke, kako ga ne bismo dodatno ugrozili, a on zaključuje da mu nije bila ideja da vara državu i namerno izbegava plaćanje bilo čega, već jednostavno o tome nije ni razmišljao. Pritom on nije usamljen slučaj, prema različitim procenama u Srbiji oko 100.000 ljudi radi na taj način.

Podsetimo, Poreska uprava je nekoliko puta izašla s informacijom da ima podatke o svim fizičkim licima koja su primali prihode iz inostranstva, a na njih nisu plaćali porez. Kako su rekli, to je činilo manje od jednog procenta. Međutim, PU ne odgovara na pitanja Startit Dnevnika poslata 14. oktobra, o broju tih frilensera, načinu na koji treba da obračunaju sve što duguju, od kog perioda to treba da čine i da li postoji mogućnost reprograma.

Danas

Analiza: Prosečna bruto zarada frilensera 80.000 dinara

<https://www.danas.rs/ekonomija/analiza-prosecna-bruto-zarada-frilensera-80-000-dinara/>

Analiza Centra za istraživanje javnih politika pokazala je da domaći frilenseri u proseku zarađuju 80.000 dinara mesečno u bruto iznosu, ali i da te zarade nisu redovne i unapred zagantovane, a procene Centra su da je njihov godišnji poreski dug je oko 270.000 dinara ili 2.300 evra.

Kada je reč o iznos zarada frilensera, Centar u saopštenju upozorava da žene u frilensingu u proseku zarađuju oko 60.000 dinara bruto mesečno, za razliku od „opšteg“ frilenserskog proseka od bruto 80.000 dinara na mesečnom nivou, naglašavajući da se radi o zaradama koje su ostvarivane pre izbijanja pandemije, tokom koje je smanjena potražnja za uslugama frilensera iz Srbije.

Kada je reč o aktuelnom pitanju oporezivanja prihoda frilensera, u Centru smatraju da Poreska uprava svakako može da odluči da naplati kazne, ali da primeri iz okruženja govore o negativnim posledicama takve odluke.

„Takav scenario već smo gledali u Bosni i Hercegovini gde je ovakva akcija dovela do devastacije frilenserske zajednice, umesto da se poreska baza proširi“, upozoravaju u Centru.

Po proceni Centra, čak i da je najmanji dug za porez u pitanju, po najpovoljnijoj neoporezivoj osnovici od 50 odsto, dug frilensera je „ozbiljan“. „U slučaju da su, na primer, u jednoj godini u proseku prihodovali 80.000 dinara bruto mesečno, bili bi dužni da za poreze i doprinose uplate, u najboljem slučaju, oko 270.000 dinara godišnje, odnosno 2.300 evra“, pokazala je računica Centra.

Oni zato smatraju da bi dogovor između frilensera, Ministarstava finansija i Poreske uprave trebalo da sadrži nekoliko elemenata.

„Jasan preračun efekata i povećanje neoporezive osnovice, znatno pojednostavljivanje procedure za obračunavanje i prijavljivanje poreske obaveze elektronski, a ne fizičkim odlaskom u filijalu Poreske uprave za svaki prihod koji je često u iznosu 50 ili 100 evra, a iako Poreska uprava po zakonu ima pravo naplate poreza pet godina unazad, naš predlog bi bio da se dug obračunava od 1.jula 2020. odnosno od datuma postizanja dogovora između Ministarstava, Poreske uprave i frilensera“, savetuju u Centru.

ПОЛИТИКА

Prepolovljen broj radnika angažovanih na crno

<http://www.politika.rs/sr/clanak/465580/Prepolovljen-broj-radnika-angazovanih-na-crno>

U prvih devet meseci u radu bez pravnog osnova inspekcija zatekla 4.468 radnika, a do kraja godine ne očekuje se više od 6.000 takvih slučajeva

Od ukupnog broja zaposlenih u Srbiji, svaki peti radnik angažovan je na crno, a pored poljoprivrede, najviše ih je još u turizmu, ugostiteljstvu i građevinarstvu. Upravo je na gradilištima situacija specifična, jer se procenjuje da 37 odsto angažovanih nije upisano u legalne tokove rada, dok svaki treći radnik samo povremeno ima posla, zbog čega se poslodavcima ni ne ulazi u proceduru prijave, pokazala je nedavna analiza NALED-a.

Nasuprot tome, država redovno podseća da se broj zatečenih u radu na crno smanjuje iz godine u godinu. Tako, recimo, za razliku od prošle godine, kada je u takvom radu zatečeno 12.938 radnika, što je bilo za oko četvrtinu manje u odnosu na 2018, od početka ove godine situacija se znatno popravila. Za prvih devet meseci, u radu na crno inspektori su otkrili 4.468 radnika.

Prema podacima Inspektorata za rad, sem ovog smanjenja, primetan je i trend umanjenja neregistrovanih subjekata, to jest fantomskih firmi, a na sajtu Ministarstva za rad objavljen je i spisak na kojem se trenutno nalazi oko 5.120 poslodavaca kod kojih su prilikom inspeksijskih nadzora zatečeni radnici na faktičkom radu, to jest na crno, i to u periodu od 3. januara 2019. do 21. oktobra 2020.

Reč je o preduzećima koja se, između ostalog, bave ugostiteljstvom, trgovinom na malo, frizerskim i kozmetičkim uslugama, održavanjem i popravkom motornih vozila, izgradnjom stambenih i nestambenih zgrada...

Stevan Đurović, direktor Inspektorata za rad, očekuje da se broj zatečenih u radu na crno do kraja 2020. neće popeti iznad 6.000.

– Svake godine pronađemo 4.000 radnika manje u radu bez pravnog osnova, a za prethodne tri i po godine inspektorat je otkrio oko 57.000 ljudi u takvom radu. Posle intervencije inspekcije, oko 47.000 njih zasnovalo je stalni radni odnos, što je ipak veliki uspeh – podseća Đurović.

Da mere za suzbijanje sive ekonomije daju rezultate, ali da čak ni one nisu sasvim dovoljne da suzbiju rad na crno, smatra Nebojša Atanacković, počasni predsednik Unije poslodavaca Srbije.

– Inspekcija se stalno hvali kako je povećala broj nazora, ali je istina da bi trebalo da ih bude još više. Državi bi se isplatilo, a time i poslodavcima i predstavnicima radnika, da su kontrole češće, makar to iziskivalo i zapošljavanje većeg broja inspektora, koji će redovnije da obilaze poslodavce u delatnostima, kao što su građevinarstvo ili ugostiteljstvo – ističe Atanacković i dodaje da se Unija poslodavca Srbije zalaže da se spreči rad na crno, jer to predstavlja ugrožavanje većine poslodavca koji ispunjavaju svoje obaveze prema državi i radnicima.

Zato bi, dodaje on, bilo dobro smanjiti obaveze privrede prema državi i time stimulisati poslodavce da njihovi radnici budu prijavljeni sa punim zaradama.

– Nekim poslodavcima se izgleda ne isplati da rade u skladu sa zakonom, zbog velikih poreskih opterećenja privrede, pa im je u dogovoru sa radnicima lakše da im isplaćuju plate na ruke. Ipak, svi ti neprijavljeni radnici nisu na silu zaposleni kod takvih poslodavaca, već u dogovoru sa njima. Rešenje za taj veliki problem treba tražiti i u pooštrenoju kaznenoj politici – smatra Atanacković.

Navodeći niz mogućnosti za unapređenje sistema suzbijanja rada bez pravnog osnova, Mario Reljanović, naučni saradnik Instituta za uporedno pravo, ističe da je u Zakonu o radu pre svega važno detaljno regulisati mogućnost radnika koji nisu zaključili ugovor sa poslodavcem da se samostalno obrate inspektorima rada, van mesta rada.

– Ovo je značajno jer radnici najčešće ne žele da se izjasne o svom statusu u toku izvođenja inspeksijskog nadzora, u strahu od odmazde poslodavca. Sem toga, ako poslodavac ne ispuni nalog inspektora rada da zaposli radnika na crno, trebalo bi uvesti posebne prekršajne kazne za to. Takođe, i nenajavljene kontrole inspektora rada moraju biti pravilo kod sumnje na rad na crno, jer ih svako najavljuvanje obesmišljava – navodi Reljanović u preporukama za sprečavanje radne eksploatacije.

Jovanović: Ako lekari nose maske, a nijedan političar - znači da ih ne poštuju

<http://rs.n1info.com/Vesti/a666462/Jovanovic-Ako-lekari-nose-maske-a-nijedan-politicar-znaci-da-ih-ne-postuju.html>

Zvaničnici koji je primenjuju propisane mere i ne nose maske, šalju poruku da zakon za njih ne važi, čak i kad oni donose mere, kaže novinarka Jelka Jovanović.

"Veoma loša poruka je nipodaštavanje stručnog dela Kriznog štaba, ako svi lekari nose maske, a nijedan političar ne radi to, znači da oni ne poštuju lekare. Višestruko loše poruke i naravno da su ljudi zbunjeni i rađa se inat, ukoliko bi se pooštrile neke mere to bi izazvalo proteste kao letos", rekla je ona.

Govoreći o radu Kriznog štaba, Jelka Jovanović kaže da on nema uporište u zakonu, na šta je upozoravala Vesna Rakić Vodinelić.

"Ne znam zbog čega je bilo potrebno prviti Krizni štab kada imaš instituciju koja je zakonom propisana, to je očigledno koncentracija vlasti na jedan čudan način i pokazivanje dominacije", dodaje Jovanović.

Kada je u pitanju stanje medija u Srbije, Jovanović kaže da je situacija teška, jer stasavaju nove generacije koje ne vide problem u tome da budu propagandisti.

"Pre 30 godina verovali smo da ne može biti gore. Ali i tada su izlazili Vreme, Borba, sindikalni list Rad... Tada smo mislili ne može gore, a došli smo u situaciju da mediji nisu mediji, kao da su nečiji propagandni štab, ima izuzetaka, nekoliko nedeljnika", smatra novinarka Jelka Jovanović. Međutim, veruje da dolazi vreme kada mediji ponovo postaju kontrolori vlasti.

"Trebalo bi da pripadaju četvrtom stubu demokratije, gde su i drugi kontrolni mehanizmi. Ali niko iz izvršne vlasti ne želi da razmišlja o preporukama poverenika, čime krše zakone i Ustav, malo branika demokratije spalo je na medije, problem je što mediji koji rade profesionalno imaju mali domet", smatra ona.

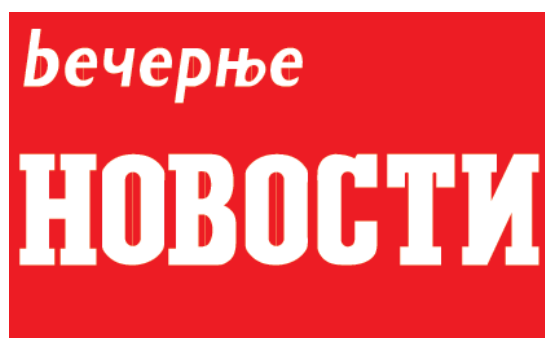
Na pitanje da li opozicija može da bude korektiv vlasti, Jovanović kaže da može, samo ukoliko se zaista sprovede dijalog sa svim pravilima.

"Ukoliko se to svede na priču unutar parlamenta i samo sa parlamentarnim strankama onda je to monolog. Opozicija mora da ima aktivnu ulogu u svakom segmentu društva. Najavio je deo bojkot opozicije da hoće u razgovore, pod uslovom da ih moderirira EU. Da li je to potrebno, izgleda da jeste, videli smo kako je izgledalo bez. Bez aktivne uloge opozicije neće doći do poboljšanja u sferi demokratije", kaže.

Navodi i da je izdražala dva sata da gleda sednicu nove Skupštine Srbije i dodaje da joj pada gledanost, pre svega zbog jednostranačkog sastava i načina na koji poslanici govore.

"Način na koji ti ljudi govore, i stari i novi, to više nije ni servilnost, toliko idolopoklonstvo, nemate nijednog poslanika iz vlasti koji će u svom obraćanju propustiti da pomene predsednika.

Pretpostavljam da će i vlada tako funkcionisati. Zašto ne promene sistem i budemo kacelarski sistem, jer ni vlada ni parlament nemaju nijednu ulogu sem da potvrde viziju i volju Vučića", kaže novinarka.

NEZADOVOLJNE KUPCE ŠALJU NA SUD: Organizacije za zaštitu potrošača najviše prigovora imaju na Sport Vision

<https://www.novosti.rs/vesti/ekonomija/930419/nezadovoljne-kupce-salju-sud-organizacije-zastitu-potrosaca-najvise-prigovora-imaju-sport-vision>

OBUĆA, naročito patike, nije nimalo jeftina stvaka i kad je u kući više dece, sportska obuća menja se kao na traci. Sudeći po podacima Udruženja za zaštitu potrošača, najčešće primedbe na kvalitet robe odnose se na patike, sportske čizme, sprinterice... Tako se desi da se rašiju, odlepi đon, puknu sa strane, pocepaju posle nekoliko nošenja, propuste vodu kada ne bi trebalo. Sledi reklamacija, čekanje zamene ili povrata novca. Nemaju svi, međutim, sreće da uspešno zamene "falš" robu.

Iz Nacionalne organizacije potrošača Srbije (NOPS) kažu da su ubedljivo najveći problem kupci imali sa lancem sportske opreme - Sport Vision, Buzz, Extrasports. Prema njihovim podacima, problem je što ova sportska kompanija uglavnom ne prihvata reklamacije, pa potrošačima jedino preostaje da pravdu dokazuju na sudu!

- Prigovori velikog broja kupaca ove firme odnose se na kvalitet obuće i odeće, odnosno na odbijanje reklamacija - kaže Goran Papović iz NOPS i dodaje da je sporna i brzina kojom odbijaju primedbe - tek nekoliko dana, iako je poznato da je u slučaju reklamacije u prvih šest meseci obaveza trgovca da dokaže odgovornost potrošača kada mu odbija reklamaciju.

Zakonski rok za odgovor na reklamaciju je osam dana, a 15 dana za rešavanje, kada je reč o ovoj vrsti robe.

Prema primeru, koji je NOPS-u dostavio nezadovoljni kupac, obuća je kupljena pre četiri meseca i prilikom redovnog korišćenja se pocepala. Potrošač je u skladu sa Zakonom podneo reklamaciju firmi Sport Vision i zahtevao zamenu.

- Odgovor da se reklamacija odbija stigao je ekspresno, u roku od tri dana, a obrazloženje je, sada već čuveno, "neadekvatno održavanje - korišćenje" - objašnjavaju u NOPS. - Nije jasno kako je trgovac mogao u tako kratkom roku da utvrdi da je za oštećenje odgovoran potrošač, kojim je to metodom i u kakvim postupcima se tako ekspresno utvrđuje odgovornost potrošača, odnosno "neadekvatno održavanje, korišćenje" i slično. Da takve metode ne postoje dokaz je i presuda koja je doneta u korist kupca, koji je presvio tabak i tužio kompaniju.

Sudska presuda koju je objavila Nacionalna organizacija potrošača Srbije, ilustruje situaciju u kojoj je kupac pokušao da reklamira patike kupljene ćerki zbog oštećenja nastalog posle samo dve nedelje nošenja. Pošto je reklamacija odbijena, situacija je došla do suda, a u presudi je sportska kompanija morala da vrati novac za kupljeni felerični par, plati kamatu, kao i sudske troškove.

- Stanje u ovoj oblasti je i dalje daleko od idealnog, ali sve više trgovaca shvata značaj zaštite potrošača i činjenicu da se dobar glas daleko čuje, a loš još dalje - kažu u NOPS. - Problemi u komunikaciji sa navedenom kompanijom su toliki da ne možemo, a da se ne zapitamo, kako je moguće da trgovac za tolikim tržišnim udelom nije u stanju da sve ove godine poradi na svojoj poslovnoj kulturi i etici. Većina dopisa našeg pravnog tima, usmerenih na pokušaj mirnog rešavanja spora, ostaje bez odgovora, dok se gotovo svaki pokušaj obraćanja putem telefona

završava sa izjavom: "Tužite nas". Ubeđeni smo da je takav način rešavanja potrošačkih sporova gotovo nezamisliv u bilo kojoj drugoj državi gde se prodaju navedeni brendovi. Srbija neće i ne sme biti izuzetak. n

VEŠT MEHANIZAM

DA je zamena robe u lancu Sport Vision prava noćna mora, nedavno je prema podacima o presudama i žalbama kupaca, pisala organizacija potrošača "Efektiva". Kako kažu, zbog sumnje da su trgovci ove firme izradili vešt mehanizam za odbijanje reklamacija i povezali se sa "Jugoinspektom", poveden je postupak pred Ministarstvom trgovine, a razmotriće i opciju podnošenja krivične prijave za organizovani kriminal.

DUPLIRANI PRIGOVORI

PO poslednjim podacima Izveštaja o radu Nacionalnog registra potrošačkih prigovora za 2019. godinu - ukupno je bilo 26.532 potrošačka prigovora. Od toga se 6.229 reklamacija odnosilo na obuće. U odnosu na period od pre tri godine, ta brojka je dvostruko veća.

- Potrošači se najčešće suočavaju sa problemom da se posle kraćeg nošenja obuća odlepi, napukne đon, rašije po šavovima - podatak je Izveštaja. - Reklamacije su najčešće odbijane uz obrazloženja da su oštećenja nastala zbog mehaničkog oštećenja na obući prouzrokavanog nepravilnim korišćenjem. Uočen je problem da trgovci ne pružaju predugovorne informacije potrošačima u kojim uslovima i za koje namene se može nositi obuća - za sport, za šetnju, za suvo vreme.

BETA/DANAS ONLINE

Advokat: Najopasnije zloupotrebe ličnih podataka građana od strane institucija

<https://www.danas.rs/drustvo/advokat-najopasnije-zloupotrebe-licnih-podataka-gradjana-od-strane-institucija/>

Lični podaci građana Srbije su nezaštićeni, a brojni su primeri zloupotreba tih podataka i od strane institucija, ocenio je pravnik Veljko Milić.

Milić je u emisiji Nezavisnog društvo novinara Vojvodine „Čiji su (naši) podaci“ rekao da su posebno opasne zloupotreba ličnih podataka građana u političkim kampanjama.

„Ne samo da smo imali slučajeve hakovanja institucija, već su i same institucije delile podatke često zbog neznanja ljudi koji rade u tim sistemima. Međutim, brojni su i primeri zloupotreba kad je u pitanju odnos javnih preduzeća prema ličnim podacima građana, pa tako imamo masovno korišćenje tih podataka u izbornim kampanjama, ali i primer slanja sms poruka građanima iz Kriznog štaba“, ukazao je on.

Milić je ocenio i da je postojeća zakonska regulativa u ovoj oblasti neadekvatna i konfuzna. Zato, dodao je, kad do zloupotreba podataka dođe, jako je teško zaštititi se, jer su mehanizmi ograničeni.

Komentarišući moguće mehanizme zaštite od sve masovnijeg govora mržnje i pretnji na internetu, odnosno društvenim mrežama, on je kazao da krivične prijave zbog takvih pretnji najčešće prođu bez epiloga, te da se godinama vode kao prijave protiv NN počinioca, jer najčešće i dolaze sa lažnih profila.

„Ukoliko pokušate da dobijete podatke od Fejsbuka ili Tvitera, nećete ih dobiti, a prilično je opasno i to što različite hosting firme iz inostranstva pružaju mogućnost onima koji iznose pretnje da sakriju identitet“, naveo je Milić.

Ekspert za slobodu izražavanja na internetu iz Bosne i Hercegovine Aleksandar Bibanović istako je da je sloboda izražavanja koju pruža internet veoma bitna, ali da mora postojati svest i odgovornost o etičnosti izražavanja u tom prostoru.

On je ukazao i da se svi propisi o regulisanju društvenih mreža i ponašanju na internetu tek pišu, te da zemlje na Balkanu i u tome kasne za zapadnim svetom.

„I zapad ima još takvih problema, ali mnogo manje. Mislim da ljudi tamo više paze o tome šta objavljuju. Kod nas ljudi često zaboravljaju da pišu na prostoru koji im je neko prodao i na kojem zarađuje, pa često emotivno reaguju ili koriste jezik nasilja. Osnovna odgovornost je na nama, jer zavisi šta plasiramo na društvenim mrežama“, kazao je on.

Komentarišući nedavno privođenje jednog Novosađanina zbog objave na društvenim mrežama, Bibanović je ocenio da su izlišna pitanja kako ga je policija brzo pronašla jer tehnologija to omogućava, ali da je u celom slučaju zanimljivo to što je njegov komentar isprovocirao reakciju policije, odnosno pokazao da „policija ipak može da interveniše i da je pitanje samo kad se na to odlučuje i u kojim slučajevima“.

Bibanović smatra da je jedan od najvećih problema u zaštiti podataka na internetu advertajzing, „jer neko raznim kompanijama daje lične podatke građana“.

Govoreći o širenju teorija o opasnostima 5G mreže, on je kazao da su takve teorije smešne jer „ovde ni nema 5G mreže, a i ova 4G jedva radi“.

„Kakva 5G mreža, kakvo čipovanje? Pa pola bankomata ne radi kako treba. Problem sa svim lažnim vestima je u tome što smo mi navikli na laž kao vrstu zabave. Jer, teže je čitati naučne radove, a puno lakše teorije zavere“, ocenio je on, dodavši da su, sa druge strane, „klikovi najvažniji i svi sadržaji su potčinjeni tome“.

Emisija je emitovana na Fejsbuk stranici Nezavisnog društva novinara Vojvodine, u okviru projekta „Promocija medijske i informacijske pismenosti i jačanje nezavisnih medija na Zapadnom Balkanu“ koji sprovodi Novosadska novinarska škola uz podršku ambasade Velike Britanije u Beogradu.